

T.b.v. de vergadering van de Cie. Werk & Financiën, 7 april 2009

5. Sociale winst op aanbesteding

Al in januari 2007 heeft de Cliëntenraad aangegeven dit initiatiefvoorstel in beginsel te steunen. Naar de mening van de Cliëntenraad is het nu voorliggende voorstel te bescheiden wat betreft omvang en ambities. De Cliëntenraad vindt dat een breder scala aan aanbestedingen erbij betrokken had kunnen worden, maar ook 'producten en diensten'. Er is zich meer kunde en talent onder de bijstandsgerechtigden dan het college en ambtenaren veronderstellen.

Daarnaast is de Cliëntenraad van mening dat ook van (grote) instellingen waarmee de gemeente Leiden een subsidierelatie onderhoudt een inspanning in deze richting verwacht moet worden. De Cliëntenraad ziet in dit verband bijvoorbeeld liever dat de Stadsgehoorzaal onder bijstandsgerechtigden werft (eventueel voor een stageplaats) dan onder studenten, zoals vorig jaar helaas gebeurde bij een vacature.

6. Afdoening moties re-integratievisie/verordening

Motie 2 (re-integratievisie): Evaluatie aanbieders re-integratietrajecten

Over de betekenis van het Blik op Werk keurmerk kan men van mening verschillen. De Cliëntenraad hecht er niet veel waarde aan, maar het is uiteraard beter dan niets. Niet alle voor de gemeente Leiden actieve re-integratiebedrijven, of hun vestigingen, hebben het keurmerk. Te vaak gebeurt het dat cliënten niet (goed) geïnformeerd worden over bijv. de privacy- en klachtenreglementen, maar dat er wel een dreigende sfeer heerst ("als je niet doet wat ik zeg zorg ik ervoor dat jij je uitkering kwijtraakt"). Ook laat de informatievoorziening aan de werkzoekende laat vaak te wensen.

Een baan van een half jaar is feitelijk een uitzendbaan, maar kan niet als duurzame plaatsing worden beschouwd.

Het is de Cliëntenraad niet duidelijk wat de aanbieders en het college bedoelen met '*rekenschap geven van de leefwereld van de klant*' en de '*realiteit van de klant*'. De Cliëntenraad heeft in ieder geval de indruk dat er zelden echt maatwerk wordt geleverd, maatwerk in de zin van zoveel mogelijk aansluiten op de wensen, leeftijd, opleidingsniveau, mogelijkheden en beperkingen van de klant. De gemeente Leiden beschouwt de keuze tussen twee re-integratiebureaus al als maatwerk.

Motie 6 (re-integratievisie): Beoordeling door de cliënt

Bij onderzoeken naar klanttevredenheid is het ook van belang dat de klant weet wat hij had mogen verwachten, dat het onderzoek onafhankelijk en anoniem is en dat de klant weet dat hij geen gewenste antwoorden hoeft te geven.

Over de invoering van het *dynamische selectiemodel* is kennelijk al besloten zonder dat het nodig werd geacht de Cliëntenraad erover te informeren en te raadplegen. Het is de Cliëntenraad echter niet geheel duidelijk wat het in de praktijk betekent. De analogie met de WMO-praktijk is een opmerkelijke, want vertegenwoordigers van de zorgvragers waren zeer kritisch over dat aanbestedingsmodel (het *dynamische selectiemodel*), dat Leiden en enkele regiegemeenten hebben gekozen voor de thuiszorg.

Motie 8 (re-integratievisie): Doelstellingen casemanagers

De Cliëntenraad zou de functie van casemanager willen opwaarderen en hen een zwaardere taak met meer mogelijkheden en bevoegdheden willen geven. Dit houdt dan in dat de rol van re-integratiebedrijven wordt verkleind en veel meer gebruik wordt gemaakt van andere aanbieders, bijv. op het gebied van (arbeidsmarktgerichte) scholing, en dat contacten met werkgevers een taak van medewerkers van de gemeente wordt.

Het college schrijft dat in de nabije toekomst medewerkers van WIZ nog maar één bron hoeven te raadplegen: het handboek WWB van Schulinck (want daarin zou ook gemeentelijk beleid zijn opgenomen). Uit Nota nr. 93994, gemeente Deventer (19-5-2008), *Handboek WWB en Handboek WMO*:

Sinds 2001 kent de gemeente Deventer een (digitaal) handboek WWB van Schulinck, dat bedoeld is voor intern gebruik. Met ingang van 20 mei 2008 is er daarnaast een publieke versie van het handboek. Dit handboek is meer toegankelijk geschreven en is te vinden op de website www.rechttopbijstand.nl.(...)

Voorgesteld wordt het interne handboek te bestempelen als een codificatie van het gemeentelijke beleid. Zodoende krijgt dit handboek een officiële status. Dit handboek bevat daarmee beleidsregels waarop bijstandsconsulenten hun beslissingen in individuele gevallen baseren. De openbare versie is gebaseerd op dit interne handboek. Dit handboek is herschreven (geredigeerd) door tekstschrijvers van Schulinck. (...) Met dit herschrijven is het interne handboek in een aantal gevallen vereenvoudigd en ontdaan van te juridische termen. Aan het openbare handboek zelf zijn dan ook niet direct rechten (en plichten) aan te ontleiden.(...)

Wel zal door het openbaar maken van het handboek (publieke versie) vaker verwezen worden naar de teksten uit het interne handboek. Met name advocaten en intermediairs zullen een uitspraak willen over de status van het interne handboek. Voorop staat dat ons interne handboek leidend is maar dat het openbare handboek als afgeleide hiervan natuurlijk relevante informatie bevat voor (potentiële) bijstandcliënten. Voorgesteld wordt het interne handboek te bestempelen als vigerend beleid en dit handboek dan ook als zodanig vast te stellen.(...)

Het openbaar maken van ons handboek past binnen de lokale visie op Publieke dienstverlening. Het handboek WWB en WMO wordt (middels links) gepresenteerd op de website van de gemeente Deventer. Op deze manier wordt ons beleid ontsloten en zijn we transparant naar onze cliënten.

De ontwikkeling van het openbare handboek is vooraf besproken met de cliëntenraad en kan daar rekenen op brede steun.(...).

Het lijkt de Cliëntenraad niet realistisch om te veronderstellen dat dit de enige bron van informatie kan zijn. De fouten lijken dan namelijk al voorgeprogrammeerd. Bovendien doet Leiden (nog?) niet mee aan de publieke versie van dit handboek, want op leiden.rechttopbijstand.nl staat "*Helaas doet uw gemeente nog niet mee aan Recht op bijstand.nl*". Hoe kunnen klanten kennis met betrekking tot hun rechten krijgen als de informatiebron niet openbaar is? Met de Cliëntenraad is niets besproken, maar het besluit is al genomen. Dat ging in Deventer blijkbaar anders.

Winnersway

De Cliëntenraad is geschrokken van de publiciteit over Winnersway van de afgelopen tijd, al was veel ervan al bekend, en de tamelijk laconieke reactie van de wethouder Werk en Inkomen in de raadsvergadering van 31 maart heeft de Cliëntenraad verrast. Ambtenaren en college hadden dinsdag meer kunnen weten als men niet uitsluitend had vertrouwd op de officiële informatiekanalen en de juridische formaliteit. Er is meer aan de hand in Leiden en elders dan die bronnen zullen openbaren. Het feit dat DZB ook banden had met het sektarische Winnersway heeft de Cliëntenraad zeer verbaasd.

Uit de pers kon worden vernomen dat de sociale recherche en de SIOD onderzoek gaan doen. De Cliëntenraad hoopt en verwacht dat de cliënten hiervan geen nadelige gevolgen zullen ondervinden. Verder lijkt de Cliëntenraad een besluitvaardiger en sneller ingrijpen door de gemeente gewenst. Het gaat om kwetsbare mensen voor wie de overheid een zorgplicht heeft, en die van gemeente Leiden een uitkering (zak- en kleedgeld) ontvangen. Het lijkt erop dat zij door Winnersway worden uitgebuit om een zorginstelling, een kerkgenootschap en de leefwijze van een zelfbenoemde "pastor" te financieren. Van vrije wil is geen sprake als de leiding intimiderend is en er gedreigd wordt met het op straat zetten.

Cliëntenraad SoZA Leiden